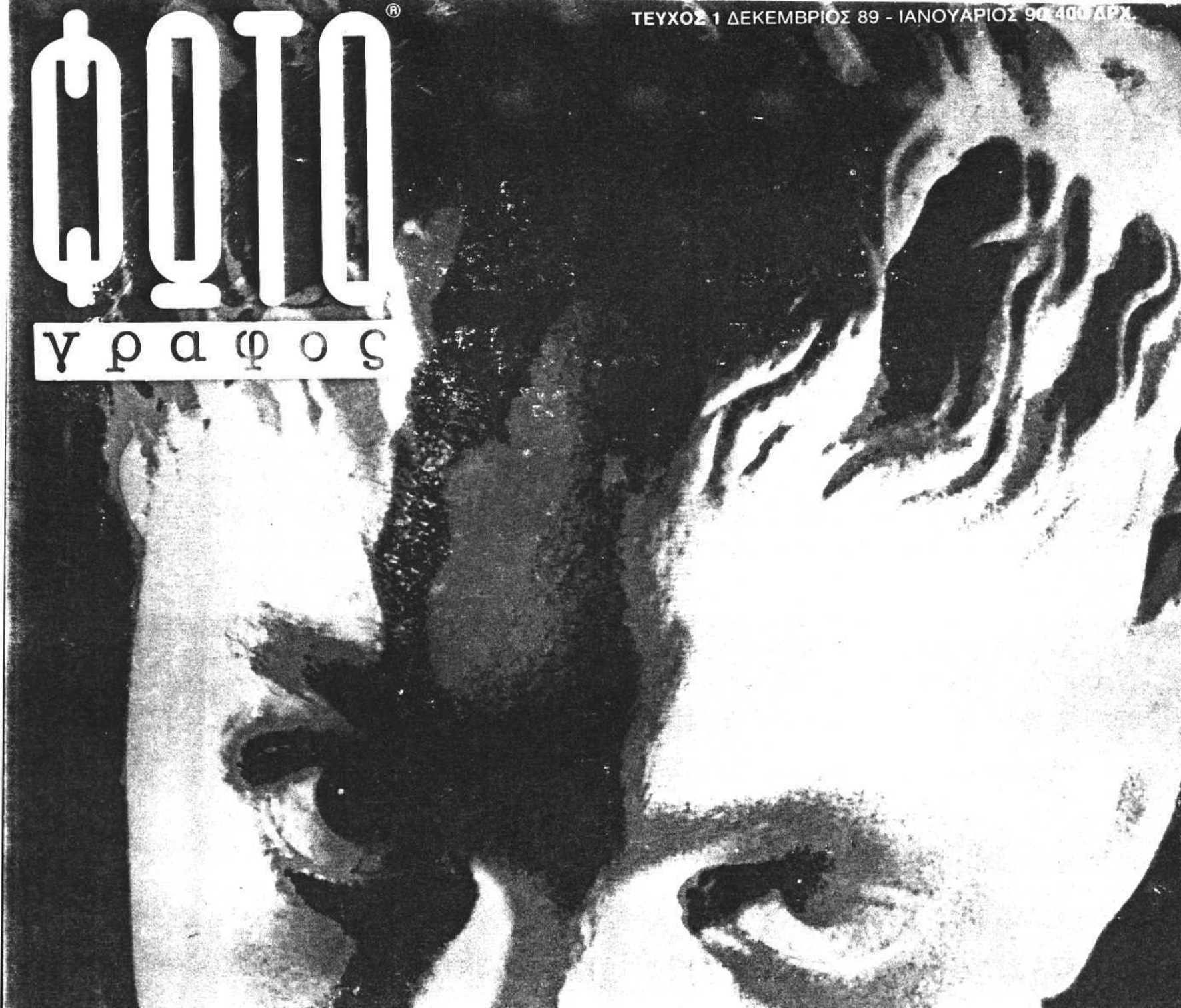

ΤΕΥΧΟΣ 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 89 - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 90 400 ΔΡΧ.

ΦΩΤΟ[®]

Γ ρ α φ ο ς

Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΣΑΝ ΜΕΣΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΗΣ

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ*

Τα τελευταία χρόνια η ηλεκτρονική εικόνα αναδεικνύεται σαν το κατεξοχήν μέσο οπτικής επικοινωνίας και έκφρασης. Το ευρύτατο φάσμα των εφαρμογών της (τηλεόραση, βίντεο, οθόνη ηλεκτρονικών υπολογιστών, κάμερες παρακολούθησης κλπ.) μοιάζει να μας εξοικειώνει μαζί της. Εξακολουθεί όμως να μας διαφεύγει η βαθύτερη υλική και θεωρητική της υπόσταση. Το ενδιαφέρον μας συγκεντρώνεται στην επισήμανση των σημείων όπου η ηλεκτρονική εικόνα διαφοροποιείται από τα παραδοσιακά εκφραστικά μέσα (π.χ. ζωγραφική, φωτογραφία, κινηματογράφος). Τα μέσα αυτά μας δίνουν την δυνατότητα έκφρασης και αναπαράστασης της πραγματικότητας, ταυτόχρονα όμως διαμορφώνουν τον τρόπο που μπορεί κανείς να προσεγγίσει την πραγματικότητα αυτή. Η τελευταία αυτή λειτουργία τους είναι εκείνη η οποία τα αναδεικνύει σε συστήματα αναφοράς.

Το ερώτημα που θα θέλαμε να θέσουμε είναι κατά πόσο η εμφάνιση της ηλεκτρονικής εικόνας τείνει ή όχι να μεταβάλλει την αντίληψή μας για τον κόσμο που μας περιβάλλει. Πρέπει να λάβουμε υπόψη μας ότι ακόμα κι αν φαίνεται να μην έχει αλλάξει τίποτα, ενδέχεται η αλλαγή να εμφανίζεται με τη μορφή εννοιολογικών μετατοπίσεων στη χρήση βασικών όρων, όπως π.χ. εικόνα, υπόβαθρο, αντίληψη. Ας θυμηθούμε εδώ αυτό που ο W. BENJAMIN είπε με αφορμή την εμφάνιση της φωτογραφίας:

«Σπαταλήθηκε πολλή φαιά ουσία για την απάντηση στο ερώτημα, αν η φωτογραφία είναι τέχνη – χωρίς πριν να τεθεί το αποφασιστικό ερώτημα: αν με την εφεύρεση της φωτογραφίας άλλαξε ο γενικός χαρακτήρας της τέχνης».

